

13 Komp.
transport 3 gsk

Kwestionariusz
z Bytego jenieca wojen. z S.S.R.R.

8921 8921

REFERAT
HISTORYCZNY

1. Plut. Kaczmarski Edmund, p.p. Pajloro 120
Zouaty.

2. Data i okolice ucieczki z obojowca w rejonie...
Wzięty do niewoli bolsz. w dniu 25. IX. 1939 r. pod Hódki, miejscem Huty. Oddział w
zile batal. składający się z komp. zbiorowych pod D-trem Sulkowika oraz kilka krótko
nie pamiętam, D-cz komp. był por. Sienko z zawodu inżynier z fabryki prochu
Pionki. Mówiła Oddziału - granica rumuńska. Oficerów także podchorążych
frakcjonu bawesowo i pod niłą eskortą odprawiono do miasta. Rumieć i na
szeregowych rewidowano pro forma za broń, zabierając sobie składane brzytwy
i wszelkie dokumenty. Szatowano nas do przyciągu i pod strażą wywieziono do Brodu.

3. Nawa obow. między innymi...
4. Przechowywanie...
brak zaopatrzenia wotypry, - znajdujące się wotypry w bloku koczowniczym, przemykano,
bielizny i mydła nie dawano. Spasano na podłodze bez stromy i sienników. W dniu
1 listopada po uprzednim podziale na rotę (po 100 ludzi) wywieziono nas autami
ciężar. do obojowca pracy. Dostaliśmy się do obojowca pod Sasówem z klm. od miejscowości, gda
no nas do roboty w kamieniołomach. Najtu walcili między innymi Fryderyk
Cyvilni, którzy byli organizatorami ^{obow} pracy. Do budynków składających się z
9 pokojów napchano około 500 ludzi, warunki higieniczne nie do uwierzenia.
Spasano na górej podłodze nawet niekiedy na schodkach w klatce schodowej, ponieważ do-
piero po wzięciu władze sowieckich pobudowano pryzec, na wieziono stromy i
wzdano sienniki. Bielizny natomiast nie pracowaliśmy roboty w każdej ^{rot}
Po uwięzieniu dostaliśmy się do nowego obojowca, obojowca Oleśko Zamek, między innymi

Sobienkiego, Harunki tu były, zwornice, funkcjonowała jini odwozawialnia i praca
wydano bielizny mydła, zato warunki mieszkaniowe fatalne, w ubikacji gdzie
promocji można było 30 ludzi promocji 100 ludzi, brakowało natomiast
wody, gdyż woda w studni zamkowej ce względu na publiczne wotypry nie nadawała
się jini do użycia. Po 14 dniach uwięzienia przetransportowano nas do innego obojowca pracy kaci
pod Sasówem praca w kamieniołomach, później z powrotem do Brodu, praca
bardzo ciężka.

5. Skład jeniecki (narodowy, poziom umysł. i moralny, wzajemne stosunki i t.p.)
W obojowcu Sasów na 500 ludzi było około 1000 osób, w tym wielu cywilni i
procent niemieców, którzy w przeciwieństwie do zwolniczy. Nastąpił przegwałt,
stosunki wzajemne pomiędzy Polakami dobre. W obojowcu Oleśko Zamek, natomiast
jini wzięty 90 cydów, przynależeli się oddzielnie i wrogo wyrażali wobec nas Polaków,
wobec tego zjednom nie dowierzano i uważano ich za szpiegów. Rumieć i Biatorum
który wspomnieli polskimi mowami nie dowierzano. Ulegli oni propagandzie komunistycznej
to jini prac. sowieckich uwięzani byli ze sowiek. Sformowane w specjalne Budynek

wychodzili na prace bez konwojow (straz). Pracowali pilnie i oni ustalali
normy. Potatem byli lepszyn wynagrodzeni i odzywiani, i w wiekszości teki
wrazo odnowili sie do nowo palakow.

Zycie w obozie. Polowka roku letem a 5 tej zimie a 6 tej. 10 godz. dzien pracy
nie licząc czasu do zia do uniezna pracy. Zatrudnieni byli w przy budowni
stopy asfaltowej Lwois. kiejow, na odciunku 12 km. Ozydowo. Plesko. Paskowce
normy nie do wyrobienia to tei wiekszości gadowata, by karmionos wadliwy
ustalonych norm. Wynagrodzenie marnie, zaledwie pare rubli na miesiac.
Zycie koleznicie vsrod Polakow dobre. Zorganizowani chot i spievano tyklo po
polsku bardzo czesto Potem i Hymn narodowy ktory byl nie dowolony przez
wladze sowieckie. W obozie unielionym perim procent inteligencji, sliadajacych
nie z profesorow nawet oficerow a ktorych sowiecy nie wiedzieli. Shodowo sie
i w polnie radom i powiezano wiezacz a leproze jutro.

Sformunek wladze N.K.Z.D. do Polakow wrogi - mieniony, sposob badania bezocelny
propaganda komunistyczna wozedzie. Wyiswielani formis tyklo pro-
pagandowych, woznych adcytow - w dyplomacji. fiesco. Polacy nie ulegali.

Zu - w tyklo jeden wy-padek skomunierowanis sie polaka Narwiska kapec Jan z bralowa
pracujacego przed wojna w wydawnictwie kulij. "Ruch" ktory wy-widzie tam prouta
Pomoc lekarzka wytarcajaca, gdyz istal chorych sowieans ca symulantow i na roboty
prekous. Na deieriatki listow pisanych do rotkim, zamieszk. w Poznaniu, otrzymam
zaledwie 1 list i 3 prostowki rezerta korespondencji: N.K.Z.D. wstymato. 4 pierwym jui dnu

w wojny Z.S.R.R. z Niemcami unielionym z zabitych i 4 rannych. Demiony w uogel / przestran / prze-
piste / wrotat / plud. zarod. Pray byoz Wladyp. instruktor szkoly miodletu, dla pudofic. zarod. w Stremie
Strawdo pudobnie zginat adkali boloz, gdyz igrych nie prozotarians. Jednos uos ze strazy
wojen. 25 dni ogtadnie i chiatnis przez Ukraime za Dniepr. do Zytanow. 4 traccim dnu pod
Ztozowem zaginali w czasie nalotu miieda, imymni jency krostal Edward, Wjczek Jency
i wiele innych usowiska ktorych jui nie pamietam. Wzginatni ^{prawy pudobnie} ost lual N.K.Z.D. w czasie

obitawy po polack, gdyz w iderians jak strzelali. 4 czasie przemrozu na szowie jency rownie
pod Skitrowem wozlog Skitrowem Skitrowa
jui nie pamietam / zabitych, wrotato 48 jencyow i ponad 200 otn rannych przez bom bardowny
z samolatu niem. Narwiska zabitych i rannych jui nie pamietam. 4 czasie zawarcia
paktu Jolchi z Z.S.R.R. zasjdowaiem sie w obozie w Staro kieldu. Gtod i robestwo nie
do opisania. Po zeswoleniu na utworzenie wojska polskiego, wyjechalismy 2. 1944
jako jui sformowany 18 p.p. I Barn do Tocka.

M. p. dnia 10. 11. 1943.

Kaczmarek Edmund.